

Regionsamverkan Sydsverige

2025-12-17

Till Försvarsmakten (exp-hkv@mil.se)
107 85 Stockholm

Regionsamverkan Sydsverige är ett samarbete mellan de sex sydligaste regionerna i landet med 2,7 miljoner invånare. En region ansvarar för länets hälso- och sjukvård samt kollektivtrafik. Regionerna har även det regionala utvecklingsansvaret i respektive län, vilket bland annat innefattar regional infrastrukturplanering, regional fysisk planering samt regionala tillväxtfrågor.

Tillsammans välkomnar vi att Försvarsmakten, enligt regleringsbrevet för 2025, ska utveckla sin förmåga till tidig dialog och samverkan med relevanta aktörer i planerings- och prövningsprocessen inför ansökan om tillstånd enligt miljöbalken och nätkoncession enligt ellagen. Det är ett stort och viktigt steg framåt för att öka möjligheterna till samexistens mellan totalförsvarets intresse och samhällets elektrifiering. Med bakgrund mot detta vill Regionsamverkan Sydsverige bjuda in Försvarsmakten till dialog i samband med vårt styrelsemöte som äger rum den 9–10 april 2026, lunch till lunch på Hooks herrgård söder om Jönköping.

En väl fungerande elförsörjning är avgörande för vårt ekonomiska välbefinnande, näringslivets konkurrenskraft, samhällets motståndskraft och möjligheterna att nå de klimatpolitiska målen. 2024 fattade Riksdagen beslut om ett planeringsmål för elsystemet med målet att detta ska kunna leverera den el som behövs för en ökad elektrifiering, samtidigt som den gröna omställningen möjliggörs. Den svenska regeringen bedömer att Sverige år 2045 måste kunna möta ett elbehov om minst 300 TWh. Det är positivt att målsättningarna för det svenska elsystemet tydliggjorts.

Elprisområde 4 är det område i Europa med lägst självförsörjningsgrad, och södra Sverige har ett stort underskott av elproduktion i förhållande till behoven. För att nå planeringsmålet kommer det krävas en omfattande utbyggnad av elproduktionskapacitet och elnät i södra Sverige, samtidigt som lagringsmöjligheter och förbättrade möjligheter till flexibilitet måste komma till stånd.

Utvecklingen av elsystemet ställer stora krav på gemensam planering och samverkan mellan olika typer av aktörer och intressen, särskilt inom fysisk samhällsplanering. Parallellt med den gröna omställningen står Sverige inför en mycket stor omställning och uppbyggnad av det civila och militära försvaret. Den fortsatta utvecklingen måste ske i nära samverkan.

I dagens tillståndprocesser för elproduktion och elnätsinfrastruktur inkommer bedömningen om den föreslagna etableringens påverkan på totalförsvarets riksintressen alldeles för sent i processen. Detta är en utmaning som lyfts av flera aktörer, och även Försvarsmakten har påtalat

att dagens upplägg kostar tid och pengar, och försvårar omställningen och elektrifieringen av samhället.

Givet det stora underskott av elproduktion i förhållande till behoven som finns i vår gemensamma geografi, vill Regionsamverkan Sydsverige fördjupa dialogen och samverkan med Försvarsmakten med målet att tillsammans identifiera möjliga lösningar för bättre samexistens. Som ett första steg vill vi bjuda in Försvarsmakten till en dialog med Regionsamverkan Sydsverige styrelse i samband med vårt styrelsemöte den 9–10 april. I samband med detta möte vill vi lägga den gemensamma grunden för kommande regionala dialoger om våra olika behov och förutsättningar, inte enbart kopplat till elektrifieringen utan även för vår transport-infrastrukturplanering.

Regionsamverkan Sydsverige vill understryka att tidig dialog och samverkan är ett positivt första steg, men för att kunna få till stånd en kvalificerad dialog angående lämpliga områden för elproduktion och -distribution krävs förtydligade rutiner för hur underlag som omfattas av sekretess ska hanteras inom och mellan myndigheter. Givet erfarenheter så här långt är det sannolikt att framsteg i en gemensam planering även inkluderar utveckling av vår gemensamma förmåga att söka kompromisser och kompensatoriska åtgärder. Vi regioner är intresserade av att diskutera och få sådana rutiner på plats, då det är först då som det kommer finnas goda förutsättningar för att den gröna omställningen och totalförsvarets utveckling ska kunna gå hand i hand.

För Regionsamverkan Sydsverige

Carl Johan Sonesson
regionstyrelsens ordförande Region Skåne
och ordförande Regionsamverkan Sydsverige

Björn Tenland Nurhadi
regionstyrelsens ordförande Region Blekinge

Mikaela Waltersson
regionstyrelsens ordförande Region Halland

Rachel De Basso
regionstyrelsens ordförande Region Jönköpings län

Angelica Katsanidou
regionstyrelsens ordförande Region Kalmar län

Henrietta Modig Serrate
regionstyrelsens ordförande Region Kronoberg

Om Regionsamverkan Sydsverige

Regionsamverkan Sydsverige är ett samarbete mellan Region Blekinge, Region Halland, Region Jönköpings län, Region Kalmar län, Region Kronoberg och Region Skåne. Samarbete sker på politisk och på tjänstemannanivå, där både styrande och oppositionspolitiker medverkar. Målsättningen är att skapa en grund för ökad tillväxt och hållbar utveckling i Sydsverige och Sverige. I Sydsveriges sex regioner bor 2,7 miljoner invånare, vilket representerar 26% av Sveriges befolkning.